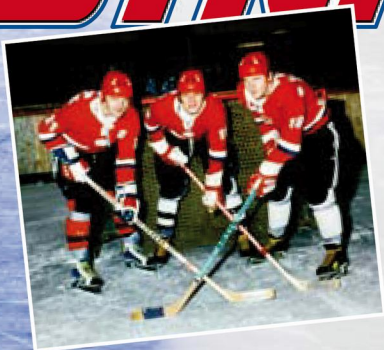

Robert Laflamme
Gilles Léger

BRATIA, ŠTASTNÍ

PRAVDA O LEGENDÁRNOM ÚTEKU ZA ŽELEZNÚ OPONU

Bratia Šťastní

Robert Laflamme, Gilles Léger

Bratia Šťastní

Pravda o legendárnom úteku
za železnú oponu

slovaart

TIMY
Partners

Copyright © 2012, Éditions Hurtubise inc.

Translation © Edita Mišíková, 2014

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., TIMY Partners, s. r. o., 2014

Cover Design © Branislav Gajdoš, 2014

Cover Photo © Yvan Tremblay, Ján Súkup

Design © Pavel Zeleňák, LAYOUT s.r.o., 2014

Venovanie Gilla Légera:
Na pamiatku Johna F. Bassetta ml.

Venovanie Roberta Laflamma:
Marcovi-Olivierovi a Rosalie
Budte dobrí

Predslov

Keď mi Gilles povedal, že sa podieľa na príprave knihy zachytávajúcej jeho skúsenosti zo sveta hokeja, hneď mi napadlo, že také dielo by si žiadalo aj niekoľko zväzkov. Koniec koncov, Gilles (alebo skôr Gilly, ako ho my voláme) má ohromné množstvo skúseností. V profesionálnom hokeji sa angažuje už takmer štyri desaťročia a niektoré jeho príbehy o vrcholoch a pádoch tohto remesla, o jeho hrdinských skutkoch i menej úspešných činoch patria medzi to najlepšie, čo som kedy počul. Mal som šťastie byť sám súčasťou niektorých historiek. Za jeho širokým úsmevom a pozoruhodným rozprávačským talentom sa v skutočnosti ukrýva prezieravosť a hokejová inteligencia. Celý svoj život strávil v službe nášmu športu ako hráč, tréner, vyhľadávač talentov, správca i tvorca tímu.

Nik iný nie je lepšie vybavený na rozprávanie o hokeji ako Gilly a neexistuje iný znalec schopný hovoriť o tejto ére profesionálneho hokeja tak ako on. Večne s fajkou v ruke alebo v ústach hral prvoradú úlohu v rozvoji mužstva Québec Nordiques i v odchode bratov Šťast-

ných z Československa v časoch, ktoré vyústili do masívneho príchodu európskych hráčov do Severnej Ameriky. Hokejový svet potreboval človeka čestného, bezúhonného a vizionárskeho, schopného prijať výzvy a Gilly takýmto nadšeným priekopníkom jednej epochy, búrlivej i úchvatnej, bol.

Viackrát som počul ľudí hovoriť o Gillym, že je hokejový veľikán. To je pravda, ale je aj oveľa viac. Tí, čo ho veľmi dobre poznajú, hovoria radšej o jeho pokoji a dokonalej zdvorilosti, o pevnom stisku ruky a o dare rozprávať vtipné historky. Najviac však na nás zapôsobí celkom osobná filozofia, ktorú vdýchol svojej kariére v hokejovom svete. Jeho spôsob, ako veci vidieť a ako konať, je ten istý, aký aplikuje vo všetkých oblastiach svojho života: veľa pracovať, mať radosť, pomáhať iným. Všetky tieto rozmery jeho osobnosti nachádzame v jeho každodennom živote a v spomienkach. Vy ich nájdete aj v histórii, z veľkej časti doteraz nepublikovanej, o ktorú sa s vami delí v tejto knihe.

Glen SATHER

Prológ

Vizionár menom Gilles Léger

Dávno pred pádom Berlínskeho múru prispel jeden mladý kanadský vyhľadávač talentov k pádu hokejového múru medzi krajinami Západu a Východu. Tým nenápadným mužom bol Gilles Léger, priekopník mnohých prevratných zmien, ktoré nadobro zmenili tvár hokeja v sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch minulého storočia.

Bol jedným z prvých univerzitných trénerov v Kanade, ktorý v roku 1972 prešiel k profesionálnemu hokeju do Svetovej hokejovej asociácie (WHA). Rovnako bol jedným z tých, ktorí ako prví prekonalí Atlantik s cieľom objaviť a prilákať mladých talentovaných európskych hráčov. Bol to on, kto uľahčil príchod Václava Nedomanského do mužstva Toronto Toros v roku 1974. A, povzbudený týmto úspechom, vydal sa po stopách trojice bratov z Československa: Mariána, Petra a Antona Šťastných.

Neskôr, roku 1978, to bol takisto on, kto dal dohromady zopár mladých talentov, tzv. Baby Bulls z Birminghamu, a prinútil NHL zmeniť pravidlá draftu. Keď ho pri svojom vstupe do NHL angažoval

klub Nordiques, stal sa najdôležitejším prvkom náročnej operácie, ktorá mala obrovský ohlas v hokejovom svete a navyše opäť otriasla štruktúrou draftu v lige. Operácie, ktorej pôvodným cieľom bolo vytiahnuť Nordiques medzi najlepšie hokejové kluby Ameriky.

Ak si Šťastní vybrali Québec, je to opäť len jeho zásluha. A je to stále on, kto značne prispel k úspechu ich legendárneho útoku. Len málo fanúšikov hokeja to vie. A je pravda, že veľmi málo ľudí pozná Gilla Légera, človeka, ktorý vždy uprednostňoval výkonnosť pred zviditeľňovaním sa. Prívrženci klubu Nordiques, minulí i budúci, sú veľkými dlžníkmi tohto bývalého zástupcu prezidenta Marcela Aubuta, ktorý je aj po štyridsiatich rokoch aktívny v profesionálnom hokeji.

Tu je príbeh nedoceneného muža... spätého s príbehom ďalších troch mužov, ktorí by určite nezažili takú kariéru, dokonca ani život, keby na svojej ceste neboli stretli inšpektora Columba ľadového hokeja.

1

Základní hry

1. KAPITOLA

Signál

Je štvrtok 21. augusta 1980. Gilles Léger je zavalený prácou. Už niekoľko dní sotva zavrie oči, padá od únavy. Dňom i nocou ho zamestnávajú prípravy na druhú sezónu klubu Québec Nordiques v Národnej hokejovej lige. Má toho toľko pred sebou. Nevie, kde začať.

Nordiques práve zažili svoju prvú biednu sezónu. Napriek dobremu začiatku sa postupne prepadli až na 19. priečku – z 21 celkovo – a zavládol totálny chaos! Maléry sa sypú jeden za druhým: tréner Jacques Demers pred svojím nedobrovoľným odchodom očierňuje frankofónne hviezdy Marca Tardifa a Réala Cloutiera, anglofónni hráči Dave Farrisch a Reggie Thomas frflú na svoje postavenie a Cloutier si začiatkom augusta pri softbale zlomil členok. Pridajte k tomu neúspešnú snahu o založenie klubovej prípravky v Maritimes, ako aj práve prebiehajúce práce na zvýšení kapacity haly Koloseum a máte tu naozaj ťažko stráviteľný koktail.

Aspoňže fanúšikovia sú realisti. Vedia, že ich nové mužstvo sa po siedmich rokoch v Medzinárodnej hokejovej federácii musí ešte

veľa učiť. A sú pripravení dokázať svoju trpezlivosť, no len po istú hranicu. To médiá sú omnoho menej zhovievavé a všetko zvierajú ako kliešte. Chcú výsledky a chcú ich rýchlo! Niekoľko ľudí z vedenia klubu pracuje za dvoch, ak by to išlo, pracovali by aj za troch, všetko v záujme nevyhnutného zlepšenia výsledkov na ľade. Robia, čo môžu, s prostriedkami, ktoré majú k dispozícii, a závidia už etablovaným mužstvám, najmä svojmu veľkému rivalovi z Montrealu, zdroje, ktorými disponujú.

Gilles Léger odprevadil syna do hokejovej školy Marca Tardifa a ide do hotela v centre Québecu na tlačovú konferenciu, ktorú zvolal klub. Nepôjde o žiadne zásadné vyhlásenie, témou je obnovenie zmluvy o vysielaní zápasov s rozhlasovou stanicou CKCV. Predsa len však odznie aj jedna novinka: odteraz si aj robotníci v Jamesovej zátoke môžu naladiť prenos zápasov Nordiques v rádiu. Léger by sa rád zriekol takéhoto cvičenia z public relations, ktoré ho v tej chvíli vonkoncom nezaujímajú.

Mysliac na úlohy, ktoré ho v najbližšom čase čakajú, neprítomne pichá vidličkou do vajec so slaninou na tanieri a odchádza z kaviarne s kávou v ruke.

Okolo desiatej Léger parkuje pred dočasnými kanceláriami mužstva v Atriu na 3e Avenue Ouest v Charlesbourgu. V tomto obchodnom centre vzdialenom 10 minút od Kolosea si klub počas rekonštrukcie zriadil prechodný domov.

Léger pri príchode zahasí cigaru. Sekretárke mechanicky pripomína, ako to z času na čas robí, aby mu určite prepojila hovory prichádzajúce z Európy. Akoby niečo tušil...

V rakúskom Innsbrucku je nádherné letné popoludnie. Počasie je teplé a vlhké, vhodné skôr na opaľovanie na pláži než na pobyt na štadióne. Pre TJ Slovan ChZJD Bratislava je účasť na hokejovom turnaji o Pohár majstrov európskych krajín odmenou za historický triumf

dosiahnutý v roku 1979 v I. hokejovej lige. Hráči sú uvoľnení, nie sú pod tlakom, cítia sa skôr ako na prázdninách. Tým viac, že ich rodinní príslušníci dostali mimoriadne povolenie pripojiť sa k výprave. Privilégium rovnako nečakané ako na tie časy nevidané.

Prvým vystúpením na turnaji, na ktoré sa Slovan pripravuje, bude súboj so švédskym Modo Hockey. Ďalšími účastníkmi sú ešte CSKA Moskva a fínska Tappara Tampere. Tieto štyri mužstvá vyšli víťazne zo zápasov proti ostatným európskym šampiónom v sezóne 1979/1980.

Peter Šťastný si od samého rána premieta v hlave scenár, ktorým sa už nejaký čas vážne zaoberá. „Všetko ide podľa plánu,“ hovorí si. Časti hlavolamu zapadajú jedna za druhou na svoje miesto. Jeho tehotná manželka Darina práve dostala od lekára toľko očakávaný súhlas s vycestovaním. Teraz už treba konať.

– Stanley, je čas. Poď, ideme, – velí mladšiemu bratovi Antonovi.

Peter vezme do rúk ročenku NHL na sezónu 1978/1979, s ktorou už pricestoval, Anton za hrst šilingov a peši sa vydávajú do uličiek neďaleko hotela, kde sú ubytovaní spolu s ostatnými účastníkmi.

Desať minút sa len tak prechádzajú, až zastanú pred poštou. Peter vchádza dnu, Anton dá bratovi peniaze a zostane vonku, aby sa presvedčil, či ich nikto nesleduje. Peter otvorí ročenku na strane 26 (osudové číslo!) a žiada o spojenie s Kanadou, s číslom 418-627-3801 „v Québecu“, spresňuje. Žena za priehradkou ho informuje, že hovor bude prepojený na linku číslo tri. Peter si nervózne priloží slúchadlo k uchu, naprázdno preglgne. Na druhom konci to hneď zdvihnú.

– *Hello, I´m Peter Šťastný from the Czechoslovakian national team,*
– hovorí pomaly lámanou angličtinou.

– *Hi Peter. How are you? We were expecting your call,* – odpovedá pokojne ženský hlas.

Ellen Donovanová je v Nordiques zamestnaná len niekoľko mesiacov, ale o prípade Šťastný je dobre informovaná. Ako osobnú se-

kretárku Gilla Légera ju zasvätili do tohto tajomstva. Vie aj o tom, že po telefonáte by mal nasledovať príchod. V posledných týždňoch sa očakávalo, že hovor môže prísť z Rakúska. Léger mal takéto informácie od svojho agenta, istého „Ludwiga“. Zamestnanci kancelárie dostali inštrukcie nehovoriť o prípade a ešte menej o tomto záhadnom Ludwigovi. Všetko bolo vrcholne tajné. Keď prišiel agent, a to zväčša neočakávane, striktne sa dodržiaval protokol. Jeho návštevy u prezidenta Marcela Aubuta neboli z tých harmonickejších. Ich diskusie sa takmer vždy zvrtili v hádku.

Takže Ellen po tom, ako mechanicky povedala do telefónu: „Tu Nordiques, dobrý deň“, nebola prekvapená, keď sa volajúci muž predstavil ako Peter Šťastný. Nevediac veľmi, na koho sa obrátiť, pretože nikoho z vedenia osobne nepoznal, s výrazným cudzím prízvukom si pýtal k telefónu prezidenta „A-U-BOUTTE“. Jeho meno vyslovoval ťažkopádne. Sekretárke chvíľu trvalo, kým pochopila.

– Pán Aubut neprišiel do kancelárie, – povedala, potláčajúc úsmev.

Peter sa nedal odradiť, dodržal hierarchiu, ktorú si sám stanovil, a vypýtal si generálneho manažéra „FI-LI-ONNÉ“. Toto meno sa mu vyslovovalo omnoho ľahšie. Ale ani Maurice Fillion tam nebol. Donovanová mu však oznámila, že by mohol hovoriť s personálnym riaditeľom Gillom Légerom, ktorý je práve v kancelárii.

– Áno! Personálny riaditeľ hráčov, to je výborné, – zareagoval Peter.

Donovanová zachovala duchapritomnosť a nepresmerovala hovor na čakanie, ale išla ho okamžite odovzdať: v žiadnom prípade nechcela riskovať mimovольné prerušenie spojenia. „Toto nie je vhodná chvíľa na chybný krok,“ pomyslela si.

Léger sa práve zaoberal výberom hráčov z pohľadu budúcej sezóny, keď sa pred ním náhle objavila sekretárka, viditeľne rozrušená.

– Volá Peter Šťastný! – vyhrkla.

Po tých slovách Légerovi na chvíľu stuhla krv v žilách a srdce sa mu rozbúchalo, akoby chcelo vyskočiť z hrude. Začal nervózne žmoliť

medzi perami koniec cigary a od rozrušenia mu skoro vypadlo slúchadlo. Pritiahol si diár, vzal pero a zakrúžkoval dátum. Táto krátka pauza mu pomohla usporiadať si myšlienky. Bol pripravený.

Konverzáciu začal Šťastný.

– Máte ešte záujem? Pokiaľ ide o nás, my sme pripravení, – povedal potichu Peter a spresnil, kde sa nachádzajú.

Na druhom konci linky sa Léger odmlčal. Petrovi sa dokonca zdalo, že sa spojenie prerušilo. Počul prasknutie, ako keď vyskočí sánka. Léger nevedel, či sa mu sníva, alebo bdie. Nemal však najmenších pochyb, že je to naozaj Peter, i keď jeho hlas doteraz nikdy nepočul. „Toto je konečne znamenie, na ktoré čakám roky,“ vírilo mu v hlave a zo všetkých síl sa snažil skoncentrovať.

– Áno, Peter, samozrejme, že máme stále záujem, – zamrmľal Léger chrapľavým hlasom.

Peter len s problémami porozumel, čo mu Léger hovorí. Vysvetlil mu, že s bratom Antonom zamýšľajú ujsť na Západ, ale najstarší brat Marián nepríde, lebo jeho manželka a tri malé deti ostali v Československu. Zmienil sa Peter o tom, že chce prísť aj s tehotnou manželkou, ktorá je v ôsmom mesiaci? Léger sa nevedel rozpamätať. V hlave mu vírilo privedla myšlienok. Neveril vlastným ušiam.

Predsa si však spomína, ako mu Peter povedal, že by mal využiť túto príležitosť, pretože ak nie, pokúsia sa spojiť s iným klubom. Hovoril o Edmonton Oilers, ale asi aj o Vancouver Canucks a Calgary Flames, dvoch ďalších kanadských mužstvách.

Keď to Léger počul, pousmial sa. Bol to bluf, tým si bol istý. Veľmi dobre vedel, že odkedy ich klub minulý rok draftoval Antona, jedinou možnou destináciou bratov môže byť Québec. Nič iné.

Ubezpečil Petra, že spolu s Marcelom Aubutom odletia do Rakúska ešte v ten deň alebo najneskôr zajtra skoro ráno.

– Ludwig o tom vie? – spýtal sa Léger.

– Nie, – odpovedal Peter.

Léger požiadal Šťastného, aby ostal na linke, položil slúchadlo na stôl a išiel informovať šéfa, ktorý sa práve vrátil z tlačovej besedy.

– Marcel, neuhádneš, koho mám na linke: Petra Šťastného osobne. Povedal mi, že sú s Antonom pripravení prísť. Chcú, aby sme šli po nich. Sú v Rakúsku.

Marcel sa vrhol k telefónu a opakoval Petrovi, že po nich prídu.

– Len nikam neodchádzajte, – naliehal. – Prídeme.

Keď Aubut zložil slúchadlo, vyskočil zo stoličky a okamžite spustil „operáciu Šťastní“.

Keď Peter dotelefonoval, miesto toho, aby od radosti skočil bratovi do náručia, potreboval niekoľko sekúnd, kým si plne uvedomil, čo práve počul. Pravdupovediac, z očividného záujmu a oduševnenia Nordiques bol v pomykove, takmer ho až vyľakalo.

„Nevedel som veľmi, čo mám očakávať, ale určite som nečakal toto,“ spomína si. „Bol som pripravený, že mi odpovedia ‚nie, ďakujeme‘ a ja prejdem na ďalšie telefónne číslo z nášho zoznamu. Bolo ich treba počuť! Boli natešení ako školáci z mimoriadnych prázdnin! Akoby sa z toho šťastia nevedeli spamätať. Keby im oznámili, že práve vyhrali v lotérii, nemali by väčšiu radosť.“

Petra to natolko prekvapilo, že tam zavolať ešte raz, aby spresnil, že nie je celkom isté, či s nimi bude môcť ísť aj jeho tehotná manželka. A že je vylúčené, aby odišli bez nej.

– Prinajhoršom sa vrátíme do Československa, – zakončil.

– Nikam neodchádzajte. Prídeme! – opakovali mu.

Donovanová začala okamžite zháňať Légerovi s Aubutom letenky. Nemohli stratiť ani sekundu.

Nie je to jednoduchá záležitosť, naplánovať cestu do Innsbrucku v takom krátkom čase. Zamestnanci Air Canada sa však ukázali ako veľmi nápomocní... a kreatívni. Donovanová zistila, že už len zmienka o Aubutovi jej akoby zázrakom otvára dovtedy zamknuté dvere.

Mladý, 32-ročný advokát požíval v starej metropole veľkú úctu a slávu. Ľudia mu boli vďační za všetko jeho úsilie vynaložené v časoch, keď Nordiques vstúpili do NHL. Mesto mu odvtedy ležalo pri nohách.

Sekretárka nakoniec letenky zohnala, ale to ešte nemala po starosti. Zistila, že platnosť pasu Gilla Légera vypršala pred mesiacom! – Gilles, ako môžeš byť taký neporiadny? – hrešila ho.

Léger odpovedal jednoducho pokrčením pliec... Ale Donovanová nepotrebovala jeho vysvetlenie. Veľmi dobre poznala túto osobu, ktorú láskyplne nazývala Gilles „Noproblem“ Léger.

Žiadať a dostať nový pas v jednom dni bol aj v roku 1980 riadny výkon napriek tomu, že úradný postup ešte nebol taký komplikovaný ako dnes. Meno Aubut i v tomto prípade úspešne pomohlo. Samozrejme, že kroky, ktoré preto kade-tade podnikli, nemohli zostať nepovšimnuté. Ľudia zavetřili, že sa niečo chystá. Zástupcom médií, prinajmenšom tým najchytřejším, nasadili chrobáka do hlavy.

Sotva ubehlo pár hodín od začiatku bojového poplachu, už sa Donovanová musela popasovať s novinárskym esom Claudom Larochelom z denníka *Le Soleil*.

Larochelle zatelefonoval do kancelárie Nordiques a požiadal Donovanovú, aby ho spojila s Aubutom, pretože on vie, že sa schyluje k veľkému rozhodnutiu v Rakúsku. Ohromená Donovanová sa pýtala sama seba, ako sa o tom len mohol dopočuť.

„Všemožnými spôsobmi som mu stále opakovala, že Marcel nie je k dispozícii, že nie je v kancelárii, ale on nepopustil,“ spomína Donovanová. „Bol naozaj nástoječivý, až to hraničilo s obťažovaním. Nakoniec sa mi podarilo striasť sa ho, ale nebolo to jednoduché. Po skončení hovoru som upozornila Gilla i Marcela, že pán Larochelle niečo tuší. Pripomenula som im, aká dôležitá je maximálna diskretnosť.“

Veľký milovník bejzbalu Claude Larochelle bol v ten deň v Montreale na zápase mužstva Expos. Rešpektovaný a veľmi bystrý novinár,

budúci člen Siene slávy, musel byť na správnej stope... V novinách sa však nič neobjavilo. Možno mu naznačili, že by jediným ťahom pera mohol všetko pokaziť.

„Claude mal všade informátorov a pripúšťam, že sa mohol o niečom dopočuť,“ vybavuje si v spomienkach jeho kolega zo *Soleil* Maurice Dumas. „Nikdy o tom ani nemukol, ale to ani nebol jeho štýl. V podobných prípadoch vždy mlčal ako ryba.“

Medzi klubovými funkcionármi a zástupcami médií vládol v tých časoch čulý výmenný obchod. „Ty nebudeš teraz hovoriť o tomto a ja ti nabudúce posuniem informáciu ako prvému...“ Je možné, že sa to stalo i v tomto prípade.

2. KAPITOLA

DeVito a Columbo

Gilles Léger sleduje bratov Šťastných už bezmála päť rokov, presnejšie od čias, keď bol trénerom v Toronto Toros, v dobách dnes už neexistujúcej WHA.

Túto profesionálnu ligu založili roku 1972. Po siedmich sezónach splynula s Národnou hokejovou ligou, čím sa NHL rozšírila o ďalšie štyri mužstvá, medzi nimi aj Nordiques.

Pozornosť vizionára Légera už dlhšie pútajú hokejisti z krajín komunistického bloku, osobitne z Československa. V jeho očiach predstavujú priam zlatú baňu hráčov, z ktorých by sa dali rýchlo zostaviť mužstvá znamenajúce silnú konkurenciu pre NHL. Problémom, a to kolosálnym, však je, ako dostať týchto športovcov za hranice.

V sedemdesiatych rokoch minulého storočia je Európa uprostred studenej vojny. Železná opona, táto nepreniknuteľná bariéra, ktorej najznámejším symbolom je Berlínsky múr v Nemecku, oddeľuje európske štáty nachádzajúce sa pod sovietskym útlakom od západoeu-

rópskych štátov. Eminentným záujmom Sovietskeho zväzu je zabrániť voľnému prechodu obyvateľstva z Východu na Západ.

Hranica medzi Nemeckou demokratickou republikou, Československom, Maďarskom a Bulharskom na jednej strane a Nemeckou spolkovou republikou, Rakúskom, Gréckom a Tureckom na druhej strane pretrvá až do konca komunistických režimov v Európe, teda do roku 1989.

Sovietske vojská okupovali územie Československa v zmysle moskovských dohovorov od roku 1968. Ich prítomnosť, pôvodne definovaná len ako dočasná, sa natiahla na 21 rokov. Obyvatelia sa museli zmieriť s tvrdými opatreniami. Žili v nedostatku a v obavách z možného stíhania. Za takýchto podmienok sa útek dal zorganizovať jedine z územia mimo republiky.

Dvadsiateho prvého augusta 1980, vo chvíli, keď kontaktoval Nordiques, si Peter iste neuvedomil symbolický význam gesta, ktoré práve urobil. Jeho túžba po slobode prišla presne 12 rokov po invázii armád piatich krajín Varšavskej zmluvy (Sovietskeho zväzu, Nemeckej demokratickej republiky, Maďarska, Poľska a Bulharska) do Československa. Tento násilný vpád znamenal koniec tzv. pražskej jari – pokusu zreformovať komunistický režim.

Léger sa začal zaujímať o „rodinu“ – ako ich vtedy nazýval – ešte v klube Toros, potom, čo sa v lete 1974 podieľal na príchode Václava Nedomanského do Ameriky.¹ Ten bol prvým hokejistom z východnej Európy, ktorý opustil republiku. Československá superhviezda, kapitán národného mužstva, ktorého považovali za európskeho Phila Esposito, prekonal Atlantik vo veku 30 rokov. Jeho spoluhráč Richard Farda, výborný hokejista z Brna, ho nasledoval mesiac nato.

¹ Pred príchodom Václava Nedomanského roku 1974 bol prvou československou hviezdou, ktorá urobila kariéru v Amerike, Stanislav Guoth alias Stan Mikita, od roku 1959 v Chicagu Blackhawks. O Mikitovi však nemožno povedať, že emigroval. Keď mal 8 rokov, jeho rodičia ho roku 1948 poslali do Kanady k strýkovi, ktorý býval v Toronte.